

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • četrtek • 14. oktober 1999 šte. 41 (3035) • letnik 54 • cena 10 šil. • 0,73 evra

KOKS: Pogodba o sodelovanju usklajena

Predsedstvo NSKS in Izvršni odbor ZSO sta pretekli teden uskladila pogodbo o sodelovanju, ki naj bi bila podlaga za delovanje Koordinacijskega odbora koroških Slovencev (KOKS). Le ta bo deloval na dveh nivojih: najprej na nivoju s tremi predstavniki obeh osrednjih organizacij, potem pa

na nivoju razširjenega koordinacijskega odbora, ki naj bi štel po 60 oseb. Ta naj bi odločal o zadevah, če koordinacijski odbor na prvem nivoju ne bi našel soglasja.

V osnutku pogodbe je tudi določeno, da svetovnonazorske in strankarskopolitične razlike ter vprašanja zastopstva sloven-

ske narodne skupnosti na Koroškem niso predmet koordinacijskega odbora. Zastopniki sta slej ko prej ZSO in NSKS.

Koordinacijski odbor bo deloval na osnovi 7. člena ADP in drugih mednarodno veljavnih dokumentov manjšinske zaščite.

Nadaljevanje na 2. strani

ÖVP ostaja tretja – Zeleni pridobili 14. mandat

Tudi po preštevanju volilnih kartic ljudska stranka zaostaja za svobodnjaki. S tem ni dosegla samo svoj najslabši rezultat na državnoborskih volitvah po drugi svetovni vojni, temveč je tudi prvič šele tretja sila v državi. Do drugega mesta je ljudski stranki manjkalo le borih 415 glasov. Svobodnjakov sicer ni več prehitela, vendar je doslejšnji koalicijski partner socialdemokratov lahko zadovoljen, da je dosegel vsaj enako število poslanskih mest v parlamentu, potem ko so svobodnjaki po preštevanju volilnih kartic izgubili en mandat.

Končni izid volitev v mandatih se glasi: SPÖ 65, FPÖ 52, ÖVP 52, Zeleni 14.

Napoved predsednika stranke dr. Wolfganga Schüssla in drugih vidnih zastopnikov stranke, da se bo ÖVP umaknila v opozicijo, če jo bodo svobodnjaki prehiteli, se zdaj kaže v drugačni luči. V torek je predsedstvo ÖVP sicer sklenilo umik stranke v opozicijo, kar

pa je mogoče oceniti le kot taktiziranje. V koalicijskem pokru je torej slej ko prej vse odprto.

Posebno zadovoljni s končnim izidom volitev pa so vsekakor Zeleni. Na račun svobodnjaške stranke so dosegli še 14. mandat, ki ga bo previdoma zasedla Ulrike Lunacek.

Pomoč Mavrici!

13. septembra je večjezični otroški vrtec »Mavrica« v Dobrli vasi odprl svoja vrata. Obratovanje vrtca, v katerem vzgojiteljice okrbujejo 25 otrok, stane veliko denarja. Zato društvo Mavrica prosi za finančno pomoč. SV podpira dobrolsko iniciativo in tej številki prilaga položnico, s katero lahko tudi vi pomagate društvu in otrokom.

14. VESTNIKOV IZLET

... je bil tudi letos pravi hit! Bralci in prijatelji Slovenskega vestnika so na hrvaški obali preživeli tri izredno prijetne, sončne dni.

Tudi z organizacijo izleta, za katero je poskrbela Milka Kokot s svojim timom, so bili povsem zadovoljni. Slikove utrinke s 14. Vestnikovega izleta bomo objavili v naši prihodnji številki.

PREBLISK

Tesno je postalo na tem svetu in če verjamemo strokovnjakom, bo postalo kmalu še tesneje. Človeštvo neusmiljeno narašča. Kriv pa je tako imenovani tretji svet, kot nam že desetletja dolgo zatrjujejo razne zaskrbljene organizacije. Scenarij prenaseljenosti našega planeta vzbuja strahove: lakota, revščina, vojne za vodo, množična preseljevanja, boj za golo preživetje. Marljivim prebivalcem sveta prve kategorije se je bati za težko priborjeno blaginjo – o kateri strokovnjaki spet vedo povedati, da ima opravka prav z državami tretje kategorije.

Te dni se je zgodilo neizbežno: statistiki pri Organizaciji združenih narodov so izračunali, da se je v noči od 11. na 12. oktober bogvekje rodil šest-

milijardni Zemljan. Morda kje v Afriki, morda v Aziji. Ker pa je treba temu dogodku očitno posvetiti posebno pozornost in je vse skupaj bolj (politična) loterija, so se v Združenih narodih odločili, da naj bo jubilejno dete iz Bosne (petmili-

Obisk

jardno je bilo slučajno iz zdaj sosednje Hrvaške). Sporočilo te odločitve je jasno: za mir na zemlji. Toda tako hitro kot bo pozabljen jubilar, ki ga je obiskal sam generalni sekretar OZN, tako malo bo to sporočilo zaleгло. Toda vsaj za nekaj trenutkov se svetu ni bilo treba ozirati na probleme tretjega sveta. A. L.

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV IN PRIJATELJEV PROTIFAŠISTIČNEGA ODPORA

vabi na osrednjo spominsko svečanost V SPOMIN PADLIM BORCEM PROTI FAŠIZMU IN ŽRTEV NACIONALSOCIALIZMA

dne, 30. oktobra 1999, ob 15. uri ob partizanskem grobišču na pokopališču v Borovljah. Pristrčno vas vabimo, da se s svojimi znanci in prijatelji udeležite te svečanosti!

Gostovanje STUDIOBÜHNE VILLACH/BELJAK (Predstava je v nemščini)

Petek 15. 10. 1999 20.00 k & k Šentjanž

Jelka

Zasliševanje Po tonskih posnetkih Helene Kuchar-Jelke

KOMENTAR

Marjan Sturm

Letošnje uradne plebiscitne proslave so potekale dvotirno. Proslava na trnškem pokopališču je bila konstruktivna. Deželni glavar je v svojem govoru omenil odločitev koroških Slovencev v prid Koroški in Avstriji in da iz tega izhaja tudi odgovornost za manjšino in za sožitje.

Popolnoma druge tone pa so ubrali govorniki na proslavi pred hišo deželnega zbora, kjer so se predstavniki domovinskih organizacij poslužili starega besednjaka. Sam deželni glavar pa je to proslavo zlorabil za napad na sosednjo Slovenijo in zagrozil Dunaju, da bo Koroška sama odločala o interpretaciji manjšinskega šolstva. Vsekakor je bil ton govorov tako agresiven, da so celo koroški mediji negativno ocenili prireditev pred deželnim zborom.

Deželni glavar je zapustil pot, ki smo jo začeli graditi leta 1995. Zdi se mi absurdno, da na koncu 20. stoletja ob procesih evropskega zблиževanja najvišji predstavnik dežele govori o »bivših sovražnikih«. Plebiscit je bil plebiscit in obe opciji sta bili mednarodnopravno legitimni. Ena

opcija je dobila večino in druga opcija pa je to odločitev sprejela.

Seveda iz te odločitve izhajajo tudi določene manjšinske jezikovno-kulturne pravice.

Če bi vse evropske države na isti način opevale svoje mejne boje, bi ta Evropa kar kmalu propadla in razpadla. Zato evropski integracijski procesi delujejo v smer zблиževanja, presejanja meja in sodelovanja v

Plebiscitne proslave so korak nazaj

korist vseh. Nemci in Francozi ne opevajo več svoje »krvave zgodovine«, temveč postavljajo v ospredje sodelovanje in medsebojno spoštovanje.

Tega se v soboto pred deželnim zborom niso zavedali. Škoda. Najbrž je bilo razbita dosti porcelana. Toda k sožitju ni alternative. Vsi dejavniki na Koroškem, od strank do civilne družbe, bodo morali napeti vse sile, da se bo vzdušje v deželi izboljšalo in prav tako tudi odnosi s sosednjo Slovenijo.

10. 10. 2000 brez NSKS?

Narodni svet koroških Slovencev predvidoma ne bo sodeloval na deželni plebiscitni proslavi leta 2000. Povod za predčasno odločitev so po besedah predsednika NSKS Rudija Vouka letošnje proslave, ki so dale jasno vedeti, »da udeležba koroških Slovencev ob skupnem deželnem prazniku očitno ni zaželena«. Letošnje 10.-oktobrske proslave da so bile povratek v prastaro tradicijo, po

kateri se 10. oktober zlorablja za zmerjanje Slovencev. »Nismo masohisti«, ugotavlja Vouk nadalje, češ da nihče ne more pričakovati, »da bomo štafaža sovražnim znašanjem heimatdiensta nad manjšino ob uradni deželni proslavi in tarča napadov deželnega glavarja«.

Za sodelovanje ob proslavah bi se NSKS odločil le še tedaj, če bi prišlo do bistvenih napredkov v manjšinskem vprašanju, na primer do postavitve dvojezičnih tabel in kažipotov ali zakonske ureditve vprašanja dvojezičnih vrtcev. -red

Napovedano zasedenja sosveta

2. novembra se bo v Celovcu prvič po državnozbornih volitvah sestel sosvet za slovensko narodno skupnost na Koroškem. Glav-

ne točke dnevnega reda bodo najnovejši razvoj na področju šolstva, poročilo vlade Svetu Evrope o položaju narodnih skupnosti v Avstriji, postopek za ratifikacijo listine o evropskih regionalnih in manjšinskih jezikih ter sodelovanje z ostalimi avstrijskimi sosveti.

Nadaljevanje s 1. strani

KOKS: Pogodba o usklajena

Na potezi so odbori NSKS in ZSO, da osnutek pogodbe potrdijo in imenujejo svoje predstavnike v koordinacijski odbor. To naj bi se zgodilo do konca oktobra, tako da bi se koordinacijski odbor konstituiral še meseca novembra.

Predsednik ZSO dr. Marjan Sturm je za SV izjavil, da je koordinacijski odbor potreben. »To je ZSO vedno poudarjala. Pomembno je tudi, da so vsa vprašanja, ki so v preteklosti razdvajale manjšinski organizaciji, kot na primer javnopravno zastop-

stvo ali zajamčen mandat, z miže, tako da bo mogoče postaviti v ospredje vse to, kar obe organizaciji združuje. To pa so vprašanja, ki izhajajo iz člena 7 ADP oziroma iz mednarodno veljavnih dokumentov.« Predsednik ZSO je izrazil upanje, da bo z razširjenim koordinacijskim odborom možno razrešiti tudi morebitne razlike na širši odnosi.

Vsekakor bo ZSO imenovala svoje člane za koordinacijski odbor v sodelovanju z odbori včlanjenih organizacij, je še dejal dr. Sturm.

KOROŠKA OB 10. OKTOBRU

Na jugu nič novega

Tudi brez oktobrske megle je uradna in poluradna Koroška okoli obletnice plebiscita spet pokazala svojo temno stran. Tako ostaja 10. oktober v petem letu avstrijskega članstva v EU dan dvotirnih izjav, cementiranja mej in presodkov nasproti Slovincem in Sloveniji, tudi če je uradna deželna svečanost na pokopališču v Trnji vasi potekala v vzdušju vzajemnosti.

Cariniki in brambovi

Niz prireditev ob 10. oktobru je letos postal za atrakcijo bogatejši. V Šentjakobu so plebiscitno proslavo prvič povezali z dnevom carinske službe za Koroško, ki je bila ustanovljena 10. 10. 1830. Na vabilo občine so se poleg članov domovinskih organizacij in carinikov odzvali predstavniki iz politike, cerkvenega življenja in gospodarstva in tudi nekateri gledalci. Medtem ko je generalni in zvezni inšpektor carinske službe poudaril uspehe carinikov pri zaščiti domačega gospodarstva in notranje varnosti, je predsednik koroškega deželnega zbora Jörg Freunschlag izkoristil priložnost in mdr. spet opozoril na »koroške pogoje« ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo: preklic AVNOJ-skih sklepov iz Jajca, priznanje pravic Staroavstrijcev in zaprtje JE Krško. Te zahteve so pred meseci formulirale vse v deželnem zboru zastopane stranke z željo, da jih zvezna vlada upošteva v pogajanjih s Slovenijo.

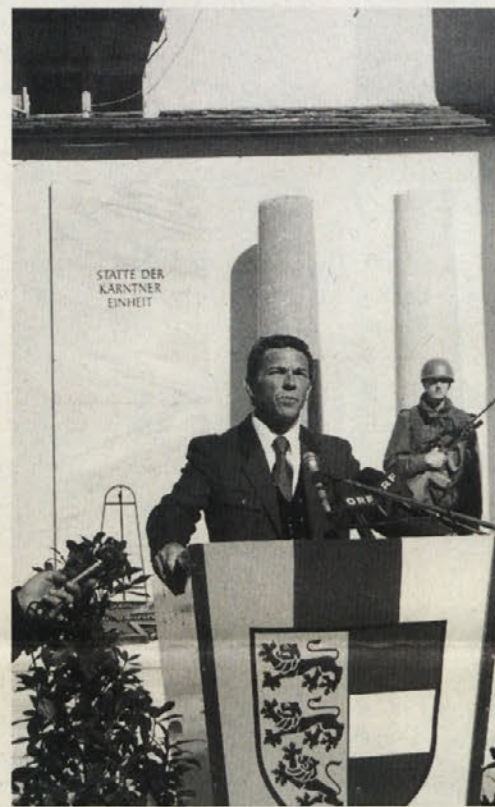
Korošci in »bivši sovražniki«

Podobne besede je bilo slišati iz istih ust dan navrh na dvorišču deželne hiše pred t. i. mestom koroške enotnosti, v isti rog pa je trobil tudi deželni glavar Haider. Še več: »Zakoni Titopartizanov so za nas provokacija na poti v skupno Evropo«. Ponovil je tudi svojo trditev o dobrososedskih odnosih, češ da se Avstrija pripravlja na kandidacijo za olimpijske igre skupno z »bivšimi sovražniki«, kar je dan poprej ogorčilo vsaj bivšega kanclerja Vranitzkega.

Haider je razložil legendarno zgodovino koroškega plebiscita

in obenem menil, da je treba pomesti z nekaterimi miti, tako s tistim o vojvodskem prestolu in Gosposvetem polju kot zibelko slovenstva.

Nekaj evropskega duha je zavelo iz besed, da smo »mi Korošci« odprti, tolerantni in človeški v ravnanju s sosedi, prijatelji in gosti, pa tudi s pripadniki »nam zaupanih etničnih manjšin«, kar da je Koroška že dokazala. Sploh je ta Koroška po Haiderju v resnici lahko zgled, kako je mogoče v Evropi in v svetu zagotoviti mir. Seve-

da pa se bo Koroška uprla, če bo zvezna vlada skušala spremeniti pravilno in dobro postopanje Koroške v manjšinskem šolstvu.

Meje prijateljstva

Za Haiderja meje odpirajo možnost, da namreč ne pride do »enolične kaše«, temveč da postane raznolikost kultur in jezikov tudi značilnost Evrope prihodnosti. Da pa lahko pride do fer prijateljstva in sodelovanja, je po Haiderju potrebno medsebojno spoštovanje zgodovine in meja drugega. Tudi predsednik heimatdiensta Josef

Feldner je govoril o Evropi nacionalne in kulturne raznolikosti. Slovenijo pa je pozval, naj stori korak k medsebojnemu zaupanju, s tem da vzame Koroške pomisleke, skrbi in zahtevе resno. »Tudi domovini zvesti Korošci hočemo odstraniti meje v glavah«, je le-ta dejal, »če so to bariere v čezmejnem sodelovanju.« Toda svaril je pred podiranjem meja, ki da sčitijo življenjski prostor – ki so si ga Korošci ustvarili – z vsemi njegovimi kulturnimi in materialnimi vrednotami. Le meje da zagotavljajo »našo identiteto«, in so zunanje znamenje naše povezanosti z Avstrijsko očetnjavo. »Sodelovanje, da – združitev, ne«, se je

glasil povzetele teh misli, in: »Nikar ne dopuščajmo revizije odločitve 10. 10. 1920, tudi če se to poskuša doseči z mirnimi sredstvi«, kajti »Koroška je avstrijski in ne slovenski teritorij«. Sicer pa so Korošci v resnici miroljubni.

V deželi mir!

Življenje v domovini hočejo oblikovati le tako, kot si to sami želijo, in brez vpliva od zunaj. Feldner je še opozoril na dejstvo, da mirnega sožitva ne dobiš zastoj. Vsi da morejo k

temu prispevati, tudi slovenski sodeležani. Ne želi njihovih pametnih nasvetov, temveč, da se Korošcem končno prizna pravica, da šole in otroške vrtce uredijo tako, kakor to sami želijo. Ponovil je tudi, naj slovenski duhovniki na južnem Koroškem nemški jezik prav tako priznavajo kot bogu dopadljiv kot slovenski.

Poleg vsega tega pa je Feldner opozoril na ponovno potrebo novega obrambnega boja: tokrat zoper laž in obrekovanje iz tujine – ki ga je pač sprožil volilni uspeh stranke Feldnerjevega sogovornika Haiderja.

Andrej Leben

CELOVEC

Uspešna bilanca

Preteklo sredo sta na novinarski konferenci vodji Servisa za delovni trg (AMS) Josef Sibitz in Franz Zewell predstavila bilanco delovanja urada v prvih petih letih. Reforma in korenite spremembe nekdanjih delovnih uradov socialnega ministrstva v letu 1994 pa je imela tudi porodne krči. Cilj reforme so bile bolj učinkovite storitve v skladu z zahtevami in željami gospodarstva in delovnega trga. Da bi v boju proti brezposelnosti to dosegli, so morali optimirati delovanje celotnega aparata in tudi

kakovost servisnih služb (hitreje posredovanje prostih delovnih mest, svetovanje, informiranje, izobraževanje). Preselitev v nove, sodobne prostore pred tremi leti pa je tudi ugodno vplivala na to, da AMS svoje naloge lahko uspešneje opravlja. Za ilustracijo nekaj statističnih podatkov: glede uspešnosti pri posredovanju delovnih mest (merili so hitrost in število posredovanj) je koroški AMS v Avstriji na vrhu lestvice. V koroškem rankingu se je najboljše odrezala AMS Spittal ob Dravi pred Šmohorjem.

Izredno važna naloga AMS pa je boj proti dolgotrajni brezposelnosti (več kot 12 mesecev). Tudi tu so uspehi zelo razvese-

ljivi. Nadalje je AMS v zadnjih letih veliko denarnih sredstev investiral v šolanje, izobraževanje in pospeševanje brezposelnih – proračun je narasel od 381 milijonov šil. leta 1994 na 702 milijona šil. v tem letu.

Poslovodja Josef Sibitz je dejal, da približno polovica nezaposlenih, ki so vključeni v izobraževalne programe, tudi najde zaposlitev. Zelo uspešno pa delujejo delovni skladi, kjer je delež reintegracije v delovni trg kar 80-odstoten.

Dolgoročni cilji AMS so: še večja učinkovitost organizacije, razširitev ponudbe v internetu, stroškovna transparentna in rentabilnost. M. Š.

Kulturno udejstvovanje slovenskih študentov v Gradcu, predvsem na glasbeni ravni, sega nazaj v petdeseta leta. Tedaj je obstajal moški pevski zbor, ki je nastopal predvsem pri mašah. Najstarejši posnetki moškega pevskega zbora graških študentov, ki ga je vodil Janez Kampuš, so ohranjeni iz leta 1969.

Glavni razlog za ustanovitev KSSŠG je bila politika. Klub živo dokazuje, da študentke in študentje kljub različnim svetovnim nazorom lahko nastopajo skupno. Tako je jasno, da je bil KSSŠG od vsega začetka nadstrankarski, čeprav so zmeraj spet potekale diskusije o tem, ali je klub preveč levičarski ali desničarski. Politično vzdušje je bilo ravno v času ustanovitve in v prvih letih zelo zastrupljeno. Na vsak način je klub nastal kot reakcija na podiranje tabel 1972. Tudi v Gradcu so tedaj bile zelo močne desnodarikalne sile. Druga politična tema je bila leta 1976 bojkot preštevanja manjšine. V tem okviru je treba videti tudi sodelovanje v solidarnostnem komiteju. Klub je svoje politično udejstvovanje zmeraj usklajal z razmerami časa. V osemdesetih letih je nastopal aktivno proti uveljavitvi segregacijskega šolskega zakona. V devetdesetih letih se je skupno z društvom člen 7 zavzemal za priznanje štajerskih Slovencev. Napačno bi bilo meniti, da klub postaja zmeraj bolj nepolitičen. Če razumemo politiko široko, so z njo povezana taka vprašanja kakor so kultura, medsebojno spoznavanje, toleranca do drugače mislečih, itd; klub je slej ko prej na vseh teh področjih močno angažiran.

Poleg politike sta bila slovenska kultura in slovenska beseda glavna vzroka za ustanovitev kluba.

V času svojega obstoja je klub prirejal nešteto različnih prireditev. Pogoj za primerno delovanje so bili zmeraj klubski prostori, ki imajo zelo pomembno funkcijo kot kraj srečanja. Od začetka so bili klubski prostori kar v stanovanju Nužeja Lampichlerja, nato je klub delil prostore s socialistično frakcijo VSSTÖ. Marca leta 1982 se je pod predsedstvom Romana Verdela preselil v prostore Mondscheingasse 9, kjer biva še danes.

Če vprašate klubaše, kaj jim pomeni klub, bodo odgovori zelo različni: za enega je klub dnevna soba, za drugega možnost izvajanja športa (klub ima najeto športno halo, kjer tedensko trenirajo ljubitelji nogometa), za tretjega je kraj kvartopirjenja, za četrtega kraj fešt, za petega možnost kulturnega udejstvovanja, itd. V zadnjih letih je klub spet poživil stike s študentskimi organizacijami v Sloveniji, posebno dobri so stiki s ŠOU Maribor. Od osamosvojitve naprej prihaja vedno več študentov iz Slovenije v Gradec. Tako so se tudi ti včlanili v KSSŠG. Pred nekaj leti je bil prvič matični Slovenec

KLUB SLOVENSKIH ŠTUDENTK IN ŠTUDENTOV V GRADCU JE STAR 25 LET

»Preživeli bomo tudi prehod v 21. stoletje«

Piše se leto 1974. Zima je. V nekem domu v Gradcu se je zbrala gruča študentov – ne samo, da bi se zagrela, temveč da bi ustanovila Klub slovenskih študentov v Gradcu. Prvi, ki je prevzel predsedstvo tega novo nastalega kluba, je bil Janko Kulmež. Ta gotovo najpomembnejši občni zbor v zgodovini kluba je pomenil uradno rojstvo Kluba slovenskih študentov v Gradcu.

predsednik kluba. Kaže pa, da Slovenci iz Slovenije nimajo takšne potrebe po vključevanju v graško življenje. V Gradcu je približno 50 avstrijskih slovenskih študentov in okoli 200 Slovencev iz matične države. Razmerje aktivnih v KSSŠG pa je obratno sorazmerno. Zanimiva naloga kluba za bodočnost je pridobivanje članov iz matične

do branja Kajetana Koviča in Ferija Lainščka.

KSSŠG je poskušal opravljati svojo izobraževalno funkcijo predvsem s predavanji in razstavami. Teme predavanj so segale od razlag slovenske književnosti, zgodovine koroških Slovencev do vprašanja kontracepcije. V teh 25 letih je ravno klub omogočil mnogim

Moški pevski zbor KSSŠ v Gradcu leta 1972

države. Za poznanost kluba zelo pomembna pa je ravno v tem pogledu predstavitev slovenske kulture v Gradcu. Klub je zmeraj spet organiziral zanimive kulturne prireditve. Poleg tega so (bili) člani kluba tudi kulturno aktivni. Že omenjeni pevski zbor ima v klubu dolgo tradicijo. Člani kluba so bili ustvarjalni na literarnem in gledališkem področju. Leta 1982 je v klubu nastala dramska skupina »Kolobocija«, ki je v lastni režiji večkrat uprizorila igro »Veter« Smiljana Rozmana. Leta 1985 je igralska skupina KSSŠG igrala Dürrenmattove »Fizike«. Leta 1989 je igralska skupina TNXFRŠTRLS nastopala z »mrtvaškim plesom«. Poseben pomen ima za klub gostovanje umetnikov, pesnikov, glasbenikov in igralskih skupin. Spekter gostov je nadvse raznolik in sega od koncerta Zorana Predina in dr. Kurta Ostbahna

umetnikom nastopanje v Gradcu. Najuspešnejše prireditve v zadnjih 12 letih so bili gotovo »slovenski prazniki« in »slovenski dnevi«. S peštrim pogramom so prav te prireditve zelo povečale poznanost kluba v Gradcu. Po šestih slovenskih praznikih na univerzi je KSSŠG leta 1996 prvič organiziral slovenske dneve s širšim, večdnevnim programom. Letošnji slovenski dnevi so že tretji. Program je zelo pester in vključuje koncerte, dve gledališki predstavi, branja in filme. Otvoritev bo 18. oktobra na slavističnem inštitutu (Merang. 70) z literarnim, likovnim in glasbenim sporedom: Gustav Januš, ki je nedavno praznoval 60. rojstni dan, bo bral svojo poezijo in razstavljal slike tako iz zgodnjih kakor tudi zadnjih let. Za glasbeni okvir bodo poskrbeli Janez Gregorič, Kristijan Filipič in Toni Boschitz.

Dan navrh je prizorišče slovenskih dnevov KSSŠG. Aleš Nadai iz Slovenije in Štefan Hafner iz Koroške, ki študira na dunajski filmski akademiji, bosta predstavila svoje kratke filme. V sredo, 20. oktobra, je na programu jazz koncert znanega slovenskega saksofonista »Tone Janša & Sextet« v jazzkafiču Stockwerk (Jakominiplatz 18/1). Tone Janša je študiral med leti 1969 in 1975 v Gradcu klasični in jazzovski saksofon. Študij je nadaljeval na Boston Berklee College of Music, bil nato član Big banda RTV Ljubljana in se nazadnje povsem posvetil svoji glasbi. V četrtek se vrnemo zopet v klub, kjer bo igral Branko Šturbej monodramo: »Karajan C«. Gledališka predstava je vredna ogleda že zaradi briljantnega igralca, ki je na festivalu monodram Ptuj 99 dobil nagrado za najboljšo monodramsko uprizoritev. Z gledališčem se slovenski dnevi nadaljujejo tudi v petek, 22. oktobra. Slovenska skupina »Torpedo« bo nastopila z uličnim gledališčem v cen-

bo še odprtje razstave »Koroški Slovenci – preteklost in sedanjost / Kärntner Slowenen – Gegenwart und Zukunft«, ki prikazuje v prvem delu zgodovino narodne skupnosti, v drugem delu pa današnji položaj na različnih življenjskih področjih. Razstavo so pripravili Alpe-Adria-Alternativ, Slovenski znanstveni inštitut Celovec in KSSŠG. Vse prireditve razen uličnega gledališča (15.00) se začnejo ob 20.00. V klubu lahko za 100. šil. kupite ali naročite vstopnice za vse tri dni. Vključujejo oba koncerta in gledališko predstavo »Karajan C«. Ostale prireditve so brezplačne.

Klubske prireditve se osredotočijo ne samo na slovensko kulturo, ampak zmeraj spet skušajo prikazati probleme drugih narodov in manjšin. Omenjam samo predavanja o problematiki na Kosovu, o Kurdi in o Romih (v poletnem semestru 99). Včasih pa klub trči tudi ob meje, ki jih ne more preseči. Določenih načrtov ne more uresničiti zaradi manjkajočih finančnih sredstev ali pa tudi zaradi premajhnega angažmaja klubašev. Slej ko prej vsi v klubu delajo na prostovoljni osnovi, pri čemer je včasih le težko zbuditi zanimanje študentk in študentov. Jasno je, da je za vsakega študenta/študentko v ospredju študij.

Tudi oddelek pri zveznem kanclerju, pristojen za finančne podpore narodnim skupnostim,

Mih group

tru Gradca (Glockenspielplatz). Po kratkem odmoru nastopa v sredo, 27. oktobra, skupina Mih group v Wist domu (Moserhofstr. 34). Enkratna je pri tej glasbeni skupini, ki igra jazz'n funk, predvsem zasedba: skupino sestavljajo Korošci iz Avstrije (Vavti-brothers) in glasbeniki iz Slovenije. Zaključek kulturnega festivala bo zopet na graški univerzi, na Inštitutu za južno in vzhodno Evropo v Meerscheinschlößlu (Mozartgasse 3). V četrtek, 28. oktobra bo tam dvojezično branje: Srečko Kosovel. V slovenščini je branje pripravil igralec iz Maribora Sekoumady Condé performance, v nemščini pa bo bral Erwin Köstler, ki je prevedel »Integrale« Srečka Kosovela (Založba Drava). Pred branjem

včasihravno ne olajša delovanja v klubu – v tem letu so nam in študentskemu klubu na Dunaju prvič v zgodovini črtali podpore.

Ali se bomo na koncu tega leta zbrali kakor pozimi leta 1974, da bomo izvedli občni zbor, ali pa se samo segreli, ni odvisno le od volje klubašev! »Preživeli smo konec sveta« – preživeli bomo tudi prehod v 21. stoletje. Klub slovenskih študentk in študentov v Gradcu je star komaj 25 let, star bo pa vsaj še enkrat toliko!

Tamara Pintar

KSSŠG je ob Slovenskih dnevih 1999 izdal tudi lično brošuro, ki jo lahko bobite v klubu (tel. 0316/82 12 76).

PROGRAM	
PO	18. okt., 20.00 – Slavistik, Merangasse 70, 1. Stock Otvoritev – »Gustav Januš«
TO	19. okt., 20.00 – KSSŠG, Mondscheingasse 9 Večer filmov (SLO, AUT)
SR	20. okt., 20.00 – Stockwerk, Jakominiplatz 18/1 Jazz koncert – »Tone Janša & Sextet« (SLO)
ČE	21. okt., 20.00 – KSSŠG, Mondscheingasse 9 Monodrama – Karajan C
PE	22. okt., 15.00 – Nähe Glockenspielplatz u. Schubertkino Ulično gledališče – »Torpedo« (SLO)
SR	27. okt., 20.00 – Wist, Moserhofgasse 34 Jazz'n funk – Mih group« (SLO, AUT)
ČE	28. okt., 20.00 – Meerscheinschlößl, Mozartgasse 3 Branje – »Srečko Kosovel«

PREMIERA V BELJAKU

Studiobühne in zgodba partizanke Jelke

Preteklost, ki na Koroškem in sploh v celi Avstriji, ne samo kar se tiče druge svetovne vojne, še vedno ni prebavljena, je tvorna sila v naši deželi. To je tudi eden izmed vzrokov, zakaj se beljaška Studiobühne spušča v za koroške razmere

Lenča Ferenčak iz Ljubljane, ki svojo vlogo opiše takole: »Ne igramo to na realističen način, ampak igramo gledališče v gledališču, in Jelka ni dobesedna Helena Kuchar, temveč neke vrste mati korajža: način, kako človek v naj-

Beljaška Studiobühne se je s to produkcijo morala preseliti v halo v Italienerstrasse, ker so tudi zaradi kulturno-političnih konfliktov z mestom Beljak morali zapreti vrata kletnega teatra, kjer so doslej že večkrat razburkali koroško javnost s političnimi uprizoritvami. Spremembe po deželnozborskih volitvah in s tem tudi kulturne politike na Koroškem so povzročile prave dileme med gledališkimi ustvarjalci na Koroškem. Tudi beljaška Studiobühne je v stiski in se mora za svoj nadaljnji obstoj strateško sukati s političnim vetrom, ki vedno huje in vse bolj modrikasto šumi. Prav zanimivo bo, kako se bo razvijala razprava o uprizoritvi partizanske teme na Koroškem po prvih predstavah Jelke.

Predstave v Beljaku so do 13. novembra 1999, vsak dan ob 20. uri, razen ob nedeljah in ponedeljkih.

politično nevarno gledališko uprizoritev spominov koroške slovenske partizanke Jelke, Helene Kuchar. To je obenem tudi zgodovina koroških Slovencev, njih zasledovanja, upora in vedno znova diskriminacije, zgodovina, ki še ni končana in se danes v drugih oblikah nadaljuje. Vlogo Jelke igra

težjih razmerah lahko preživi z dobro porcijo humorja.«

V režiji mlade nemške režiserke Susanne Lietzow postanejo realne prisposobe Jelke, njenega moža (Hannes Pirker) in sina (Sven Seeger) od resničnosti odmaknjene gledališke figure, ki se v zgodovinski distanci spet znajdejo v resničnosti.

Gostovanja Beljaške Studiobühne bodo v **petek, 15. 10. 1999**, ob 20. uri, v k & k centru v Šentjanžu, v **četrtek, 28. 10. 1999**, ob 20. uri v ke (Klagenfurter ensemble, Südbahngürtel) in v **petek, 5. 11. 1999**, ob 20. uri v farni dvorani v Železni Kapli.

jka

CELOVEC

Slovenstvo: Razkorak med teorijo in prakso

V torek, 5. oktobra zvečer je Mohorjeva vabila na okroglo mizo v Slomškov dom; diskutirali so katoliški pisatelj in publicist Vinko Ošlak, predsednik Zveze slovenskih organizacij dr. Marjan Sturm in poslovodeči predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev mag. Rudi Vouk. Za urejen potek miselnih niti je skrbel z vodstvom v diskusiji Horst Ogris.

Vinko Ošlak je bil izdal knjigo »Postati ob knežjem kamnu«, zato naj bi ob opisani problematiki oziroma ob njegovih pisnih razmišljanjih povedali še drugi, kaj se jim ob branju utrinja.

Slovenstvo na Koroškem, biti Slovenec, Slovenka v tej deželi je tista nikoli dovolj obravnavana tema, ob kateri se krešejo ideologije, ki jo uporabljajo in zlorabljajo politiki, ki mori dušo »malega« slovenskega človeka. Knjiga, ki ima podnaslov »eseji in članki«, je v veliki večini zbirka komentarjev na aktualnosti zadnjih nekaj let. Duhovito, provokativno in inteligentno zna Ošlak bralca včasih navdušiti, včasih pa ujeziti.

Na enak način naj bi tekkel pogovor: dejstvo, da ni bilo slišati nič novega, dokazuje le stalnost nerešenih problemov. Razveseljiva je bila kvaliteta govornikov, kajti tu,

pred občinstvom, je skušal vsak od govornikov dati od sebe najboljšo. Tako je mag. Vouk poudarjal svojo skrb zaradi nazadovanja slovenščine med prebivalstvom ter zaradi javnega odklanjanja vzgojnih in izobraževalnih dvojezičnih ustanov. Od Slovencev bo treba zahtevati priznavanje k narodni skupnosti, sicer ne bomo prišli naprej: tako bodo postali bolj zavedni in ponosni.

Dr. Sturm je nasprotoval vsaki priznavalni prisli; po njegovem naj bi šli v nasprotno smer: narodno pripadnost razbremeniti kategoriziranja, vrednotenja in pogojevanja. Le tako bo na Koroškem slovenščina (in slovenstvo) zmogla kljubovati pritiskom. Ošlak rad postavlja za »navadnega« človeka visoke maksime, razkorak med življenjsko prakso in ideali je zato hvaležno polje za filozofe.

Tudi občinstvo (resda ne preveč številno, a zato tem bolj zainteresirano) se je vpletlo v diskusijo. Večina se s problematiko že tako dnevno ukvarja. Problem nastane takrat, ko so ušesa zaprta za sogovornika in bi vsak rad prodajal izključno svojo resnico za edino zveličavno.

P. S.: Po nedavnih volitvah pa je najbolj verjetno, da bo resnično treba izdelati strategijo

skupnega nastopanja: ne v smislu političnega poenotenja (to bi ne bilo niti verjetno niti uresničljivo), temveč v formuliranju skupnih hotenj; ta pa so oziroma bi morala biti jasna kot beli dan. Gre za možnosti uporabe materinščine, kajti le z vsakodnevno uporabo se lahko jezik razvija in živi. Nasprotniki multikulturalnosti delajo napako, ko mislijo, da se ta uveljavlja na račun materinščine. Ovira ni v več jezikih, temveč v vsakdanjem okolju, ki enega jezika ne dopušča. V našem primeru je to slovenščina.

S. W.

CELOVEC

Zvestoba Koroški do skrajnosti

... | die Drau mündet in die Donau und die Donau | die Drau | es ist | es ist ungläublich | die Drau mündet in die Donau und die Donau ins Schwarze Meer... | ungläublich. |

V mestnem gledališču v Celovcu je bila prav 10. oktobra gledališka predstava »Kärnten treu – Eine Textmaschine« po kolaži tekstov Bernda Liepolda-Mosserja in režiji Alexandra Kubelke. S pomočjo dinamičnega verbalnega bombardiranja v smer obiskovalca, kreirano iz citatov in tekstov iz literarnega, zgodovinskega in vsakdanjega življenja Koroške, je ta predstava prisilila obiskovalca, da relativira dogme o Koroški, ne glede na narodno pripadnost, ki pa je prav tako bila del gledališko oblikovane

razprave. Preteklost, ki se je nekoč dogajala, niti za trenutek ni kratila aktualnosti predstave. V prvi tretjini je uspelo z izrazitim humorjem motivirati obiskovalca, katerega smeh pa je kasneje zaradi dinamično uprizorjene realno-satirične trdote zgrešenega nazora o Koroški v javnosti utihnil. Preprosta scena – vse se je dogajalo v tipični koroški kuhinji – je dopuščala igralcem in tekstom maksimalno svobodo in učinek brez komentiranja in vrednotenja. Genialna zmogljivost igralcev Gundula Rapsch (žena), Alexander Ebert (nadučitelj) in Arthur Klemt (mož) je prav živela v sklopu z vsebino in izjavo gledališke predstave.

Gledališko predstavo »Kärnten treu – Eine Textmaschine« je publika sprejela z dolgim aplavzom. Lahko samo upamo, da se bo ta oblika razprave o Koroški nadaljevala in se ne zgubila v kulturnopolitični brezbriznosti.

jka

GORICA

SSG z izrednim programom

Slovensko stalno gledališče je za novo sezono, s katero se vrača v goriški Kulturni dom, pripravilo izreden program. Ravnatelj in umetniški vodja SSG Marko Sosič si je s sporedom za sezono 1999/2000 zastavil cilj, najti človeka, »kar ga je v tem svetu še ostalo«. Saj je današnji čas še zmeraj »zaznamovan z nasiljem nad ljudmi, s poskusi iztrebljanja drugačnih, z razizmom, ki se v svojem bistvu le malo razlikuje od vse-

ga tistega zla, ki ga je močnejša sila prizadejala človeku tega stoletja«. Toda upanje, da človeka vendarle ostalo še veliko, je živo in SSG ga želi s svojimi stvaritvami tudi doseči. V abonmaju so na sporedu predstave Horvatovih »Zgodbe iz Dunajskega gozda«, Brechtova »Malomeščanska svatba«, »Neobičajni dan« Ettoreta Scole in G. Fantonije, Turrinijev »Alpski žar« ter dramatisacije knjige »Dnevnik Ane Frank«.

Informacije glede abonmajev in vstopnic dobite v upravi KD Gorca, Ulica Brass, tel. 0481/33 3 88.

CELOVEC

Razstava avtodidakta Jozija Metschine

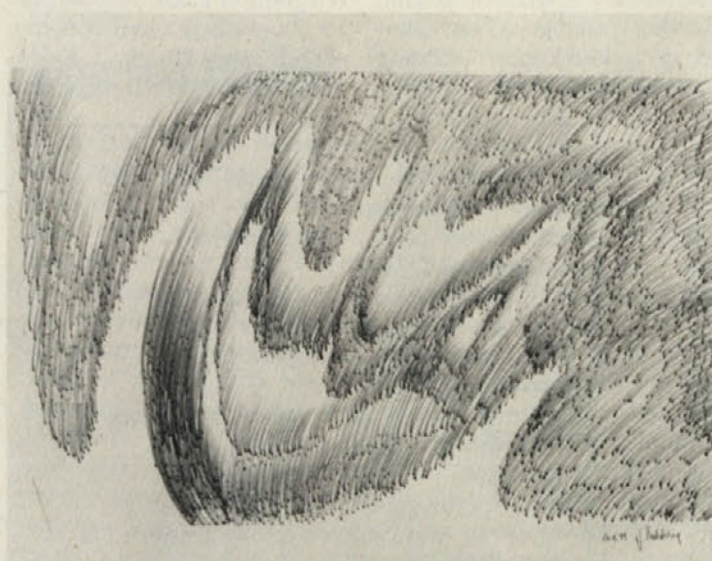
»Povsod v nas in okoli nas obstaja oblika energije, ki se manifestira v mislih, v procesih življenja, v oblikah in

materialih. Tvorna sila človeka lahko uporablja te eterične sile. Trenutno se ti rezultati še dogajajo v navidezno nevidnem, toda mogoče se jih lahko uzavestimo prek umetnosti.«

Jozej Metschina, slikar-avtodidakt iz Bilčova, se že več let ukvarja z umetniškim ustvarjanjem. Potem ko je obiskoval razne likovne delavnice in se je šolal pri akademskem slikarju Milanu Batisti, je svoje dela razstavljal med drugim že v rodnem Bilčovsu in v Ljubljani. Kot slikar najraje uporablja kredo, barvnik, svinčnik, oglje in tuš, sicer pa oblikuje tudi lesene skulpture. Njegove slike se odlikujejo s pozitivno, svetlo atmosfero, ki jo izžarevajo.

V sredo, 20. oktobra, ob 19. uri, bo Jozej Metschina predstavil svoja dela v Celovcu, v prostorih delavske zbornice.

Razstava bo odprta do 29. oktobra in je na ogled od ponedeljka do petka od 10. do 17. ure.

Slika avtodidakta Jozeja Metschine

CELOVEC

Nova izdaja kulturne revije »Die Brücke«

Dolgoletni urednik koroške kulturne revije Die Brücke Ernst Gayer je reviji dal večdimenzionalno podobo. Znal je prisluhniti utripu časa in revijo

ich war eine Brücke«, kar je gotovo bilo nepremišljeno dejanje, saj so uredniki verjetno vedeli, da je avtor s pesmijo protestiral zoper politiko »mostičarstva«, ki malega človeka ponižuje v funkcionalnost mostu, po katerem hodi. Že nastale koroške litopunkture v kamnu Pogačnik postavlja v raznih krajih Podjune oz. galeriji Falke v Libučah in jih bo postavil na ogled tudi v galeriji likovnih umetnosti v Slovenj Gradcu. V rubriki predstavitev novih knjižnih in drugih izdaj, je predstavljena tudi trijezična izdaja pesniške zbirke Gustava Januša Metulj, ki je izšla pri Mohorjevi založbi v Celovcu. Končno je treba opozoriti še na Koroški kulturni koledar, v katerem so nanizani termini kulturnih prireditev v naši deželi. V smislu enakopravnosti bi bilo prav, da bi uredništvo upoštevalo tudi ponudbe slovenskih kulturnih organizacij, galerij in krajevnih društev. Posamezni izvod revije stane 40. šil, medtem ko je za celoletno naročnino treba odšteti 350. šil. Zato bodo naroč-

Die Brücke ima nov format, z bolj skromno opremo in seveda novo uredništvo, ki ga vodi Georg Maurer. Bežni pregled daje vtis, da si je uredništvo zadalo nalogo reviji dati

dostojno raven, predvsem pa izdati deset števil letno, kar vsekakor ne bo enostavno. Ob robu članka, napisanega v spomin Ernstu Gayerju, uredniki obljublajo nadaljevati delo pokojnega urednika, ki je revijo urejal 18 let. Seveda se tu zastavlja vprašanje, ali bodo tudi kar zadeva slovensko literaturo, ubrali njegovo pot in upoštevali dvojezičnost objavljanja?

Prva številka vsekakor ne kaže v to smer. Novi urednik Maurer je na tozadevno vprašanje odgovoril, da bo prispevke slovenskih koroških avtorjev objavljati v izvorniku in nemškem prevodu. Upajmo, da bo lahko držal besedo.

Resnici na ljubo je treba zapisati, da tudi v novi številki Die Brücke uredniki niso prezrli slovenske umetnosti. Tako med drugim poroča o inštalaciji slikarja Rudija Benétika na

skupinski razstavi v Greeni na Danskem in drugih aktivnostih našega umetnika. Med prispevki je treba omeniti tudi zapis o kiparju Marku Pogačniku, ki v okviru desetletnega obstoja galerije Falke v Libučah uresničuje projekt prekomejnih litopunktur. Že nastale koroške litopunkture v kamnu Pogačnik postavlja v raznih krajih Podjune oz. galeriji Falke v Libučah in jih bo postavil na ogled tudi v galeriji likovnih umetnosti v Slovenj Gradcu. V rubriki predstavitev novih knjižnih in drugih izdaj, je predstavljena tudi trijezična izdaja pesniške zbirke Gustava Januša Metulj, ki je izšla pri Mohorjevi založbi v Celovcu. Končno je treba opozoriti še na Koroški kulturni koledar, v katerem so nanizani termini kulturnih prireditev v naši deželi. V smislu enakopravnosti bi bilo prav, da bi uredništvo upoštevalo tudi ponudbe slovenskih kulturnih organizacij, galerij in krajevnih društev. Posamezni izvod revije stane 40. šil, medtem ko je za celoletno naročnino treba odšteti 350. šil. Zato bodo naroč-

... in danes

niki prejeli še brezplačno »Kultur-Card-Kärnten«, s katero bodo imeli popust pri vstopninah za kulturne prireditve.

Andrej Kokot

na Cankarja v nemščino – »Nina. Kurent« ter knjigo z besedili Ivana Cankarja samega in drugih piscev o Cankarju. Prevajalec vseh treh knjig Erwin Köstler bo prisoten. Helga Mračnikar, vodja založbe Drava, pa si od udeležbe v Frankfurtu pričakuje predvsem nov zagon in veliko pobud ter potrditev, da so »naše knjige« še v biznisu.

Prireditelji pričakujejo več kot 300.000 obiskovalcev, med njimi 11.000 novinarjev. Tematsko težišče letošnjega sejma je Madžarska. Sicer pa je na ogled še 80 nacionalnih razstav.

A. L.

BELJAK

Zbor Oisternig slavil svojo obletnico

Zbor Oisternig z Bistrice na Zilji je preteklo soboto vabil na slavnostni koncert ob svojem 50. rojstnem dnevu v kongresni center v Beljaku. Kongresni center je bil nabito poln, ob tem da nekateri obiskovalci sploh niso več dobili vstopnic, tako da je »le« okoli 1500 ljudi lahko doživelo ta enkratni kulturni dogodek. V prvem delu koncerta so Bistriča-

ni predstavili šege in navade okoli ziljske ohceti in štehvanja; pesmi pa so izvajali v slovenščini in nemščini. V drugem delu koncerta je zbor pokazal, da je tudi mojster sodobne glasbene literature, bodisi klasike, bodisi moderne (avstrijske popularne) glasbe. Publika je bila vsekakor nadvse navdušena.

Prireditve v kongresnem centru v Beljaku je pokazala, da ima zborovska dejavnost, ki je kvalitetna in usmerjena v konstruktivno sožitje, tudi močno zaslonbo med ljudmi. Tudi tega v teh dneh ne gre spregledati.

-an

CELOVEC

Po spodnjem Koroškem po radiu

Več kot 200 kilometrov je pisatelj in novinar Peter A. Krobath letos poleti prehodil po južnokoroških poteh. Pri tem si je pomagal z navodili za pravilno potovanje po teh krajih v obliki uspešnice avtorjev Gerharda Pilgrama, Wilhelma Bergerja in Gerharda Maurerja »Kärnten.

Unten durch«, ki jo je lani izdal Unikum v založbi Drava.

Na svojih potovanjih po stranpoteh v spodnjem delu Koroške je Krobath seveda marsikaj doživel. Zdaj je skupaj z Unikumom ta doživetja s poti od Dravograda do Trbiža zajel v 13 polurnih radijskih oddaj, ki poslušalcem na poetičen način predstavljajo večinoma bolj prikrite kraje te regije. Oddajam lahko prisluhnete od 11. oktobra naprej na frekvencah radia Agora vsak ponedeljek ob 18. uri (ponovitve so ob petkih, ob 11.00).

MARIBOR

Slomšek v Kibli – sveti piknik

Janko Jezovšek, glasbenik, skladatelj in pedagog, ki je sodeloval z delavnicami v najrazličnejših organizacijah v vseh kotičkih Slovenije, po šolah in vrtcih, posebno pa še na avstrijskem Koroškem, v Švici, Liechtensteinu in na vseh koncih Nemčije, živi med Frankfurtom in Mariborom. Velja za enega najboljših evropskih glasbenih pedagogov. V šestdesetih sta s Silvijem Foretičem veljala za pionirja sodobne glasbe pri nas. Jezovšek ima za sabo kopico projektov, od scenskih postavitev z več ali manj improviziranimi dogodki, operne parodije, kvadrofonsko elektronsko opero, bio-opero do pravcate opere brez opernega ansambla, a zato s stoodstotnim sodelovanjem občinstva in seveda najrazličnejših skladb za orkester, glasbenega kabareta ali plesne pravljice. Je vključen v pregledno antologijo Sto skladateljev med sodobne slovenske ustvarjalce.

Multimedijski center KIBLA in Opera mobile – neodvisna akademija otroštva in ustvarjalnosti – potujoča pojoča muzikovačnica skladatelja Janka Jezovška sta v nedeljo, 10. oktobra 1999 v Mariboru, priredila dva projekta: Ob 16.00 glasbeni projekt Mrazek in Snežica v nedeljski šoli ali »Slomšek je moja mama« – popoldanski divertimento ino poučna zabava za otroke z družinami; ob 20.00

pa glasbeni projekt Škofov računalnik – »nebeški kabaretissimo« – Jezovška prešerne Slomškove, deviško pivski pasjon gospoda Antoniusa Martinusa, kakor ga je na 200-letnem računalniškem harmoniju v živo sviral, izigraval in ob pomoči publike prepeval Janko Jezovšek z blagohotno pomočjo pokojnega protestanta Branka Rudolfa, rajnega stolnega orglavca Gregorja Zafošnika, pevca Emila Baronika, ministranta Andreja Brvarja, nespokorjene pesnice Berte Bojetú, izgnanih židovskih faranov in drugih več ali manj neprosto voljno prizadetih oseb in osebnosti. Vstopnina je bila liter (dobrega) vina in druga povrtina. Nekateri smo imeli s seboj tudi malico in na ubogega umetnika nismo pozabili ter z njim vse delili! Ker smo prinesli tudi svoja glavna glasbila (npr. glavnik), nekatera nam je posodil Janko, ino glasila, da smo skupaj zaigrali in zapeli.

Peter Tomaž Dobrila

Slomška je naslikal Antonius Repnikus iz Mut

KNJIŽNI SEJEM V FRANKFURTU

Koroško zastopa pet založb

Od 13. do 18. oktobra poteka v Frankfurtu 51. knjižni sejem, največja tovrstna prireditve na področju knjigotrštva. Na 180.000 m² razstavah površin bo več kot 6.800 založnikov iz sto držav predstavilo okoli 360.000 knjig. Med založbami se predstavlja tudi 200 avstrijskih podjetij, iz Koroške pa sodeluje pet založb: Alekto, Carinthia, Drava, Mohorjeva in Wieser.

Težišče Drave na letošnjem sejmu je predstavitev antologije

bosanske sodobne literature »Das Kind. Die Frau. Der Soldat. Die Stadt« v nemškem jeziku. Knjigo je Drava založila v sodelovanju s Feral Tribune iz Splita, ki istočasno objavlja knjigo v izvornem bosanskem oz. srbskem jeziku. Predstavili pa jo bodo v okviru programa združenja IG Autorinnen Autoren, ki zastopa 140 avstrijskih založb. Druge glavne točke so predstavitev v nemščino prevedenih »Integralov« Srečka Kosovela in dva nova prevoda Iva-

PRIREDITVE

PETEK, 15. 10.

ŠENTPETER PRI ŠENTJAKOBU, Višja šola – KKZ, ZSKD Gorica, Slovenska prosveta v Trstu
10.30 Alojz Rebula bere iz svojih del

CELOVEC, Sejna soba KKZ
11.00 Tiskovni pogovor s prof. Marijem Maverjem, vodjo založbe in revije Mladika

BOROVLEJE, Pri Cingelcu na Trati – KKZ, ZSKD Gorica, Slovenska prosveta v Trstu
18.00 Srečanje glasbenih šol na Koroškem

TINJE, v domu – Sodalitas
19.30 Univ. prof. dr. Thomas Luckmann: »Morala sodobne družbe«

ŠENTJANŽ, k & k
20.00 »Jelka« – Studiobühne Villach

SOBOTA, 16. 10.

DUNAJ, Cerkev Minoritov; 1. okraj – Tamburaški ansambel Slovenk in Slovencev na Dunaja
17.00 Glasbeni večer: tamburaški ansambel »Fermata« (Dunaj), Tamburaški sastav »Tambečari« (Beč), Tamburaški spolek »Adrai« (Viden), Oktet Suha

OBIRSKO, pri Kovaču – Trio Pavlič, Alpski klub
20.00 Koncert in ples – 15 let tria Pavlič

NEDELJA, 17. 10.

BAJTIŠE, v gostilni – SPD Herman Velik
14.30 Pevsko srečanje. Nastopajoči: Oktet 5 in 3 in Oktet Ceh

GLOBASNICA, Farna dvorana – KKZ, ZSKD Gorica, Slovenska prosveta v Trstu
19.30 Komedijska: Zašes čuden par. Nastopa: PD Šentandraž

CELOVEC, CD Cafe Pankraz
20.30 Jazz-funk: »mih group«

PONEDELJEK, 18. 10.

ŠENTJANŽ, k & k – k & k
19.00 Plesna rekreacija. Razgibanje ob glasbi, nabiranje kondicije, vaje za hrbtenico, sprostivne vaje

TOREK, 19. 10.

ŠENTJAKOB, Regionalni center
19.30 Predavanje: Kaj osrečuje moje življenje?

ČETRTEK, 21. 10.

ŠENTJANŽ, k & k – k & k
19.00 Tečaj: Angleščina s predznanjem. 10 x po dve uri; mag. Buchacher; prijave: tel.: 0463/514300-22

PETEK, 22. 10.

LOČE, Taberna Paco – SKD Jepa-Baško-jezero
19.30 Večer domačih pripovednikov
BOROVLEJE, Mestna hiša – SPD Borovlje in Posojilnica-Bank
20.00 »Dober večer, sosed!«

SOBOTA, 23. 10.

RADIŠE, kulturni dom – SPD Radiše
20.00 »Dober večer, sosed!«
ŽELEZNA KAPLA, farna dvorana – SPD Zarja
20.00 »Dober večer, sosed!«

PONEDELJEK, 25. 10.

DOBRLA VAS, Kulturni dom – SPD Srce
20.00 »Dober večer, sosed!«

VIDETI / SLIŠATI

MEDNARODNI AVSTRIJSKI
LUTKOVNI FESTIVAL

ANIMA 99

14.-17. oktober 1999
Šmihel * Pliberk * Bistrica

Najstarejšo lutkovno tradicijo na Koroškem imajo, kot piše v *Kleine Zeitung*, brez dvoma Šmihelčani. In kaj naredijo, če je Šmihelska farna dvorana v času festivala ANIMA 99 zasedena z različnimi predstavami in je v soboto celo »Grenzlandheim« v Pliberku v rokah čarovnice Jezibabe? Vzamejo domače lutke in grejo z njimi v Šmihelske gozdove ter vabijo otroke in odrasle, da jim sledijo v obliki safari lutk z kočijo. Pravo presečenje naj bo. Aktivistom okoli sv. Katrice ni možno izveliči informacij, kaj bojo lutke v domačih gozdovih počenjale. Šmihelskim kmetom je pač treba svetovati, naj skrijejo v petek, ob 14. uri, svoje motorne žage in s tem preprečijo najhujše.

KPD Planina Sele
vabi na premiro mladinske igre

Dobrosrčna mala čarovnica
(M. C. Machado / M. Belina)

Nastopa:
mladinska gledališka skupina
KPD Planina

Kraj: Farni dom
Kdaj: 16. oktobra
Čas: 20.00

SPD »Herman Velik«
vabi na

PEVSKO SREČANJE

v nedeljo, 17. oktobra, ob 14.30
v gostilni na Bajtišah

Nastopata:
Oktet 5 in 3 (ženski oktet družine Stern)
Oktet Ceh (moški oktet iz Škofje Loke)

Po koncertu so vsi prisrčno vabljeni na
družabno srečanje!

Mirna Zwitter-Tehovnik iz Celovca je na Pravni fakulteti univerze v Salzburgu v šestih semestrih opravila diplomski študij prava. Mladi magistri iskreno čestitam!

PRAZNUJEJO!

Antonija Podgornik iz Apač – 85. rojstni dan; Maks Hafner v Klopcah pri Škofičah – rojstni dan; Franc Marsel iz Dobrle vasi – rojstni dan; Zdravko in Travdi Mlečnik s Kota v Selah – 30. poročni dan; Lenci Novak z Obirskega – 67. rojstni dan; Franc Zimpasser iz Dobrle vasi – rojstni dan; Nanči Urbajs z Žoprač – rojstni dan; Ria Kampuš z Vinogradov pri Žitari vasi – 51. rojstni dan; Terezija Ploner – 60. rojstni dan; Urši Mavec s Šajde – rojstni dan; Mici Jug z Borovnice – rojstni dan; Marta Dovjak s Kota – rojstni dan; Urši Male iz Borovelj – rojstni dan; Terezija Kanauf iz Globasnice – 87. rojstni dan; Milka Blažej z Suhe pri Šmihelu – rojstni dan; Marija

Drava – Naša knjiga

Iščemo
VAJENCA/VAJENKO
oz. pomočnika/pomočnico
za našo knjigarno

Pogoj: znanje obeh deželnih jezikov

Telefon: 0 46 3/55 4 64
Naslov: Drava – Naša knjiga
Paulitschgasse 5–7
9020 Celovec

Zveza koroških partizanov in prijateljev protifašističnega odpora

26. 10. izlet na Štajersko

Program: v Mariboru ogled muzeja NOB; odhod na Pohorje (Pohorski bataljon); ogled Slovenskih Konjic; možnost nakupa vina (kante vzemite s seboj).

Odhodi: Celovec ob 7.30, Dobrla vas ob 8.00 in Pliberk ob 8.30.
Cena je 350.–

SLOVENSKI VESTNIK

čestita!

Kraut z Bistrice – rojstni dan; Urška Krištof iz Vidre vasi – rojstni dan; Brigita Petjak iz Štebna – rojstni dan; Kristian Pavše iz Dobrle vasi – rojstni dan; Adolf

Steinbuch z Doba pri Pliberku – 85. rojstni dan; dipl. inž. Franc Koncilija iz Šentvida v Podjuni – rojstni dan; Terezija Kerbitz iz Vogrč – 85. rojstni dan.

Slovenski vestnik – usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.
SV prejema podpore iz sredstev za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

UREDNIKA
dr. Andrej Leben (-34) Jože Rovšek (-30)
Tajništvo Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem
TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566

VSI
Tarviser Straže 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE – teletext 299

Četrtek, 14. 10. ■ 18.10 Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 15. 10. ■ 18.10 Utrip kulture

Sobota, 16. 10. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi ...

Nedelja, 17. 10. ■ 6.06 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! (Gabi Amruš)

Ponedeljek, 18. 10. ■ 18.10 Kratki stik

Torek, 19. 10. ■ 18.10 Otroški spored

Sreda, 20. 10. ■ 18.10 Glasbena mavrica 21.04 Večerni spored

DOBER DAN, KOROŠKA

Nedelja, 17. 10. ■ 13.30 ORF 2 • Jelka – vidimo se v naslednji vojni • »Anima 99« • Otroci ne poznajo meja: Bilingualni razred z Dunaja na enotedenskem obisku pri vrstnikih ljudske šole v Šmihelu • Kaj taga: Vse je teater ...

Ponedeljek, 18. 10. ■ 2.50 ORF 2 – Ponovitev) 16.30 TV SLO1 – Ponovitev

RADIO KOROTAN

na frekvencah 105.5, 106.8 in 100.9

VSAK DAN ■ 6.00 Dobro jutro, sonce 8.00 Domače viže in zborovska glasba 8.30 Živa (do 10.00) 14.00 V taberni 16.00 Od štirih do šestih

Nedelja, 17. 10. ■ 8.00 Otroški vrtljak 8.30 A capella 15.30 Voščila

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.at

PETEK, 15. 10. ■ 10.00 Kalejdoskop 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Kultura: Fassman/Matuschek/Menasse-Wiesbauer: »Ausgegrenzt« 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Otroški kotiček 19.15 Glasba 20.00 Soundcheck 21.00 DJ-Line 24.00 Po Koroškem: Postati ob knežjem kamnu (V. Ošlak pon.)

SOBOTA, 16. 10. ■ 10.00 Simpozij v Osjah: Umetnost in demokracija – Elisabeth von Samsomov 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Die Welt ein Dorf 18.00 Sto decibelov 18.45 Poročila 19.00 V pogovoru: Karl Jenschatz – Elektronska glasba 20.00 Jugo-Rock 19.00 Special: Jenschatz – Elektronska glasba

NEDELJA, 17. 10. ■ 10.00 Evropa v enem tednu (BBC) 10.30 Glasba 11.00 Literarna kavarna: Gustav Januš 12.00 Poročila 12.07 Divan 12.30 Special: Interkultureller Theaterworkshop 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Alpe Adria: Netzwerkultur & Kulturnetzwerk 20.00 Sunday Loops – Topel veter v koroški eter 22.00 For those about to Rock 24.00 Glasba

PONEDELJEK, 18. 10. ■ 10.00 Kalejdoskop 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Alpe Adria: Netzwerkultur & Kulturnetzwerk (pon.) 18.00 Special: Kärnten unten durch (2.) 18.45 Poročila 19.00 Otroški kotiček 19.15 Blazno resno o seksu 20.00 Take the Jazz Train 22.00 Die Welt ein Dorf (pon.) 23.00 Šoja & Elster (pon.) 24.00 Simpozij v Osjah: Umetnost in demokracija – Elisabeth von Samsomov

TOREK, 19. 10. ■ 10.00 Kalejdoskop – Topel veter v koroški eter 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 V pogovoru 18.00 Šport 18.45 Poročila 19.00 Otroški kotiček 19.15 Glasba 20.00 Noche Latina 22.00 Literarna kavarna (pon.) 23.00 Nachtfalter 1.00 Šport (pon.)

SREDA, 20. 10. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.30 Voz latina 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Po Koroškem 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Otroški kotiček 19.15 Glasba 20.00 Ruff Radio 22.00 Madforce 24.00 Special: Interkultureller Theaterworkshop (pon.)

ČETRTEK, 21. 10. ■ 10.00 Kalejdoskop 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Glasba 18.00 Šoja & Elster 18.45 Poročila 19.15 Yesterday & Today 19.15 Yesterday & Today 20.00 Music for the Masses 23.00 Freak Show 1.00 Soundtrack

Spet je kruta smrt segla v naše vrste in prizadejala globoke rane ne le svojcem, temveč vsem, ki smo ga poznali širom naše zemlje. Težko bomo domneli, da Frilinceva Lojza ni več med živimi.

Lojza Krištofa pot se je začela pred 82 leti pri Frlinu v Dvoru. Kmalu po otroških in brezskrbnih letih je spoznal, da življenje ni samo brezskrbno, temveč tudi polno skrbi ne le zase, temveč tudi za naš narodni obstoj. Že kot mlad fant se je vključil v prosvetno delo in stopil v vrste tistih zavednih članov naše skupnosti, ki so se izven službe brezplačno razdajali kot idealisti za narodov blagor. In ta velika zavest ga je spremljala do konca njegove poti. Kot mladenič je spoznal, da bo svojemu ljudstvu mogel največ pomagati, če se usposobi na združnem področju. Prav zaradi tega je obiskoval tozadevne šole v Sloveniji, da bi z nasveti in vzornim delom pomagal pomoči potrebnim na združnem, političnem in kulturnem področju.

Ko je bila končana druga svetovna vojna, se je mladi Frilincev Lojz takoj vključil v delo za obnovo na narodnostnem polju, ki so mu pestili s svojimi barbarskimi načrti nacifašisti, da bi nas izbrisali z naše zemlje. Mladi Lojz Krištof, ki je bil poln energije, je bil vsem na razpolago, da pomaga tam, kjer je bilo najbolj potrebno. In teh potreb je bilo še tako v prosveti, mladini, politiki, pri upokojencih, kakor v združništvu. Njegova velika skrb je bila, da se obnovi denarno in blagovno združništvo.

Tako ga srečamo v njegovi vnemi pri obnovi posojilnice Šmihel, Pliberk, pri Jugi – Kmečki zadrugi, pri Živinorejski zadrugi za Libuče in okolico. Povsod je stal kot steber, se razdajal, pomagal pri ohranitvi naše skupnosti na vseh teh področjih ter nesebično skrbel, da je vse to ohranjal,

širil in vzdrževal, dokler mu niso drugi pomagali orati, sejati na tem velikem polju obnove in napredka.

Ko pregledujemo preteklost, se nam zdi nemogoče, kako je pokojni Lojz Krištof vse to zmož – voditi posojilnico, zadrugo, živinorejsko zadrugo v eni osebi je bilo edinstveno v tej preteklosti, čemer ni primere, vsaj danes ne. Mladi in priljubljeni Lojz – poslovodja – se je vedno znašel v takem večfunkcionar-

**Lojzu Krištofu
v slovo!**

skem delokrogu, predvsem iz idealizma za ohranitev naše podedovane združne zamisli. Težko si je zamisliti, če ga vidimo v skromnih združnih prostorih pri Brezniku, potem pri Mačku ter nato že v vsaj za silo večjih prostorih v Breznikovem gumnu. Koliko težkega dela in teže je šlo skozi njegove roke, da bi zadovoljil kupce. Tedaj ni bilo strojev, bile so samo pridne roke in vztrajnost v upanju na boljše čase.

Spominjam se, kako je skrbni in zagnani združnik Lojz Krištof z veliko predanostjo in vestjo skušal zadovoljiti vsem strankam. Ta je hotel imeti to, oni drugo in vedno spet si slišal, Lojz, ali imaš repice, imaš gnojila, semena, drugi spet ali bi lahko imel denarja, posojilo, kdaj pa je treba prijaviti živino na

pašo? Šlo je vse navzkriž in potrpežljivi človek in funkcionar v eni osebi, je po najboljših močeh ustregel vsem, kar je bilo občudovanja vredno. Kljub vsemu temu razdajanju pa je vedno še našel časa za delo v prosveti, igrah, politiki naše skupnosti ter vedno zvesto prihajal na naše prireditve.

V tej zagnanosti je večkrat pozabil sam nase in svojo samsko pot. Imel je veliko srečo, ko je spoznal svojo izvoljenko Zoro, ki je bila nadvse dobra in zvesta žena in mu v vsakdanjo pomoč. S svojo pridnostjo, skromnostjo in vztrajnostjo sta si postavila hišo, v kateri sta živela srečno in zadovoljno. Pokojni Lojz je bil srečen in vesel, ko mu je ljuba žena porodila Bredo in Nika in se še bolj razdajal za svoje in svojo drago družino.

In leta so tekla in tudi njemu prinesla tegobe dela in časa. Ko je stopil v zasluženi pokoj, si je globoko oddahnil, čes, vzdržal sem in ohranil ter razširil združnost kljub težkim časom. Ponosen je spremljal delo in razvoj posojilnice in zadruge, čeprav se včasih morda ni zdelo komu potrebno, da se ga kot nekdanjega poslovodje spomni ali povabi na večerjo.

Bilo je turobno, ko smo se poslavljali od pokojnika Lojza Krištofa. S padanjem jesenskega listja se je zaključila tudi njegova plodovita pot. Hvaležno se ga bomo spominjali kot človeka, idealista, delavca in trpina svojega naroda v boju za obstoj in napredek. Lojz, hvala Ti za zvestobo in plodno delo.

Kako je bil priljubljen, spoštovan in poznan širom naše zemlje, je pokazala ogromna udeležba združnikov, prijateljev in znancev ob slovesu na šmihelskem pokopališču.

Žalujemo ženi Zori, hčerki Bredi, sinu Niku ter bratu Gregorju ter vsem sorodnikom velja naše odkrito sožalje.

ikej

CELOVEC

Predavanje o branju

Čeprav je ob istem času potekalo srečanje dvojezičnih učiteljev v Kopru, se je na povabilo Slovenske študijske knjižnice, Slovenske prosvetne zveze, Zveze bralnih značk Slovenije ter Mladinskega doma v Celovcu v soboto, 2. oktobra, zbrala na jesenskem seminarju »Motivacija za branje« skupina udeležencev z Radiš, Šmihela, Bilčovsa, Selskega Kota, Obirskega in Celovca. Kot učitelji, vzgojitelji oziroma mentorji bralnih značk na dvojezičnem Koroškem smo prisluhnili strokovnjakoma Tilki Jamnikovi in prof. Jožetu Zupanu iz Ljubljane.

Zupanu, ki je tako v Sloveniji kakor tudi pri nas na Koroškem najtesneje povezan z bralno značko, je nadvse prijetno prisluhniti že zaradi tega, ker s tako ljubeznivostjo in prisrčnostjo govori o obojem – o bralcu in o knjigi. Njegova navdušenost se nas je kar mimogrede prijela. Še bolj se bomo trudili in mladim bralcem kar se da prikupno in vabljivo skušali približevati slovensko čtivo. Vredno je razmišljati o priporočilih, ki nam jih je nanizal in zanesljivo bomo ta ali oni nasvet znali tudi rešnično uporabiti.

Po besedah knjižničarke Tilke Jamnikove naj se na pragu novega tisočletja ne bojimo multimedialne ponudbe. Obratno je treba izrabiti priložnost in tudi prek njih šolski mladini približati klasični medij »knjigo«. Največjo važnost Jamnikova polaga na čustveno topli-

no, ki jo otroku lahko nudimo le ob živem branju. Ob še tako modernem »komputeru« otrok ali mladinec ne bo občutil človeške srčnosti, po kateri vsi hrepenimo. Dobesedno je dejala, da se »duša suši«.

Torej je naša dolžnost, poskrbeti za to, da se otrok v najzgodnejših letih že sreča s knjigo, da z njim listamo in brskamo po njej, da mu beremo iz nje, da se pogovarjamo o prebranem. Pozneje v šoli pa zna biti posebna motivacija za branje tudi ustvarjalno srečanje z jezikom, kar pomeni, da otrok sam piše, sam ustvarja. Najmočnejša motivacija pa je vsekakor srečanje s pisateljem.

Takšno srečanje smo kot vrhunec seminarja doživeli tudi mi. Namesto zadržanega dr. Saksida nas je z obiskom presenetil poslanec in predsednik Bralne značke Slovenije, nam vsem dragi pisatelj in humorist Tone Partljič. Vsako srečanje z njim je dogodek. Vsako srečanje z njegovo knjigo tudi. Potemtakem je za nas užitek bil dvojen. Pisatelj sam nam je bral iz svoje knjige »Hotel sem prijeti sonce«.

Veselimo se naslednjega srečanja z ljubljansko trojico Zupan–Jamnik–Partljič. Hvala knjižničarki Vidi Polanšek za idejo in organizacijo, ravnatelju mag. Blajsu za prijazen sprejem v Mladinskem domu, gospodu Bogdanu pa za izvrstno kosilo.

Marta Polanšek

Srečanje 260 let starega rodu

Vinski Gori pri Velenju so se srečali sorodniki Voduškovega rodu, ki izhaja iz Lipatnika na južnem pobočju Paškega Kozjaka malo nad Vinsko Goro. Tudi danes ima Voduškova kmečka domačija okoli 30 hektarjev zemlje, nekaj gozda in pašnikov ter obdelovalne zemlje, ki je bila dve stoletji dolgo osnovni vir za preživetje številnega rodu.

Nekako začetni rod se je pričel po rojstvu Antona Vo-

duška, ki se je rodil leta 1739. Iz tega časa obstoja tudi uradni dokument, čeprav so tod Voduškovi živeli že prej, o čemer priča ustno izročilo, ki je šlo iz roda v rod.

Povejmo še to, da so za njihovo prvo srečanje pripravili rokovnik na 90-tih straneh, kjer so razvidne vse veje Voduškovega rodu, seveda pa tudi uradni zgodovinski dokumenti in kar je znano po ustnem izročil-

lu. Tu, v Vinski Gori, se je zbralo 130 članov Voduških (vsi niso na fotografiji), ki so razkropljeni po vsej Sloveniji in zamejstvu, tudi po Avstriji. Po do sedaj zbranih podatkih živi 267 članov te tako številne rodbine. Tako so na prvem srečanju sklenili, da se še bolj številčno dobijo čez pet let, leta 2005 nekako v mesecu septembru, prav tako v Vinski Gori in tedaj zares vsi živeči. L. O.

Četrtek, 14.10

09.00 Brat-je škrat-je tat-je (v slovenskem jeziku) – Farna dvorana Šmihel. Lutkovna skupina Buba iz Šmihela

10.30 Die drei Geschenke – Farna dvorana Šmihel. Märchenbühne Rosenrot s Koroške

11.30 Predstave različnih šol – Ljudska šola Šmihel

15.30 Hänsel und Gretel – Farna dvorana Šmihel. Lutkovni teatr He-Lo iz Nižje Avstrije

18.00 VERNISAŽA: Razstava lutk, skic in osnutkov umetnice Brede Varl – Galerija Anin

19.00 ANIMA 99 OPEN: Dance Point, Waldgeheimnisse, Kanta Quartett

Petek, 15.10

09.00 Von den drei Sprachen – Farna dvorana Šmihel. Figurni teatr z Južne Tirolske

10.30 Alice hinter den Spiegeln – Farna dvorana Šmihel. Saskia Vallazza iz Predarlske

od 14.00 Lutkovni safari

15.30 Die Bremer Stadtmusikanten – Farna dvorana Šmihel. Gledališka skupina Sonnenschein iz Solnograda

19.00 Gledališki razgovor

20.00 Sonček, kje si? (v slovenskem jeziku) – Farna dvorana Šmihel. Lutkovna skupina Maribor

22.00 I Piccoli – Farna dvorana Šmihel. Gledališka delavnica Gerhard Weiss iz Nemčije

Sobota, 16.10

09.00 Märchen, Märchen – Farna dvorana Šmihel. Mirabile iz Nižje Avstrije

10.30 Pippi Langstrumpf (v slovaškem jeziku) – Farna dvorana Šmihel. Piki iz Slovaške.

OKVIRNI PROGRAM: obisk različnih razstav v Pliberku, Šmihelu in gledališke delavnice v Werkhof Bistrica

15.30 Zaklad čarovnice Jezibabe (v slovenskem jeziku) – Grenzlandheim v Pliberku. Lutkovna gledališka skupina Lutke Mladje iz Celovca

17.00 Keloglan und der schwarze Knüppel – Farna dvorana Šmihel. Tupilak lutke in figure iz Tirolske

20.00 Galgenström & Co – Farna dvorana Šmihel. Lutkovna skupina tabula rasa iz Nižje Avstrije

22.00 Anima 99 End

Nedelja, 17.10

10.00 Gledališki razgovor

11.00 Da qualche parte sulla terra ... (v italijanskem jeziku) – Farna dvorana Šmihel. El picaparte iz Italije

14.00 Seja Alpe-Jadran

SAK CENTER CELOVEC

Doživljati skupnost in prosti čas

Športni centri in centri nogometnega naraščaja so nastajali v začetku devetdesetih let. Slovenski atletski klub je ustanovil tak center tudi v Celovcu, ki ga organizacijsko vodita bivši igralec, trener SAK in zdravnik Ivan Ramšak in Hilda Wieser. Leopold Arbeiter, Adem Dizdraevič in Robert Germ trenirajo in pedagoško spremljajo mladince v štirih starostnih skupinah: pod 8, pod 10, pod 12 in pod 14.

Tuje igrišče

Velik problem vseh moštvev je, da klubu SAK do danes ni uspelo zgraditi lastnega športnega doma. Tako tudi SAK center Celovec trenira na tujem, na Koschatovem igrišču, ki je last celovškega magistrata. Mladim nogometašem pa se obeta lepša prihodnost. »Nogometno igrišče pri slovenski gimnaziji bo kmalu dokončano in potem se bo cela družina preselila tja. Pogoji za delo bodo bistveno boljši«, radevoljno pravi vodja centra Ivan Ramšak. Delovanje centra je zagotovljeno na osnovi pogodbe, ki je bila sklenjena z gimnazijo in zvezo.

Pedagoška naloga

Model centrov se je do danes dobro obnesel. Tako obstoja centra v Pliberku in Celovcu. Medtem ko so prej vozili mladince iz Podjune in drugih krajev v Celovec, so centri danes v bazi in tako je tudi prav. Danes starši pridno vozijo otroke na treninge, ki so v bližini njihovih stanovanj. Trenerski kader v Celovcu je sedaj zelo kakovosten. Za Ivana Ramšaka ni v ospredju v prvi vrsti športni uspeh, temveč zadovoljstvo z delom in veselje mladine ob športni dejavnosti. Športno izobraževanje in varstvo pa tudi

Vaja dela mojstra

nekaž stane. Starši prispevajo po 1.000 šilingov na leto in tudi sponzorji prispevajo lep delež k uspešnemu delovanju centra. »Želja in cilj centra je, da otrokom, ki prihajajo pretežno iz mladih družin, nudi socialno učenje, določeno disciplino in razvijanje občutka za skupnost«, pravi športnik Ivan Ramšak.

Z leve: vodja centra Ivan Ramšak in trenerji Leopold Arbeiter, Robert Germ in Adem Dizdraevič

Učitelj in trener Robert Germ na primer gre z naraščanjem vsako leto taborit na morje, v Medulin. Bivanje na morju je za mladince lepo doživetje in

spomin za vse življenje. »V centru sodelujejo poleg dvojezičnih tudi enojezični otroci in mladinci. Težko jih je odkloniti, to bi bilo netolerantno. Skušamo jih integrirati. Mislim in prepričan sem, da jim to koristi, da dobivajo le družaben odnos.«

Mamila in droge

Center opravlja v naši družbi, kjer je lahko dobiti in kupiti razna mamila, tudi odgovorno pedagoško nalogo. Danes je veliko mladih (pa ne samo), ki se v prostem času dolgočasijo, ki segajo po alkoholu in cigaretah in veliko časa prebijejo pred televizorjem. Zdravnik Ivan Ramšak je prepričan, da so mladinci, ki prihajajo na skupne treninge, v manjši nevarnosti, da bi kdaj užili kakšno mamilo. »Mladince skušamo vzgajati v prave športnike in upam, da nam bo to tudi uspelo.« Ivan Ramšak strogo: »Nočem videti naših mladih športnikov do 18. leta s cigareto na igrišču.«

Po izsledkih najnovejših znanstvenih raziskav pa so mladinci, ki se ukvarjajo s športom v primerjavi z drugimi v poprečju uspešnejši tudi v šoli. Saj se že star pregovor iz časa Rimljanov glasi: »Mens sana in corpore sano« (Zdrav duh v zdravem telesu).

Mirko Štukelj

ŠPORTNI TERMINI

SOBOTA, 16. 10. 1999

15.00, Bekštanj/Dorfstubb – šah: ASKÖ Bekštanj II – SŠZ/Zveza Bank I, koroška podliga-vzhod
19.00, Pliberk, športna dvorana KD – odbojka: SK Dob – Fürstenfeld, zvezna liga-moški; 17.00: SK Dob – Krottendorf, 2. zvezna liga-ženske

NEDELJA, 17. 10. 1999

14.00, Pliberk, športna dvorana KD – odbojka: SK Dob – Hartberg, 2. zvezna liga-ženske
16.00, nogometni stadion Trnja vas: SAK – Pasching

rent Kapelčanov, pa tudi ni bil nič boljši in je dosegel isti rezultat proti Eitwegu. Šmarječani so v Globasnici zmagali z 2 : 1, pri njihovem zmagovitem голу pa globaški vratar ni bil ravno najbolj srečen. Šmihel pa se je z zmago proti Rikarji vasi (1 : 0) pri svojih navijačih opravičil za slabe rezultate v preteklih krogih. T. G.

Kolesarstvo

Peter »Paco« Wrolich je na svetovnem prvenstvu profesionalcev v cestni dirki (260 km) predčasno odstopil. Mladega profesionalca so v 10. krogu zapustile moči, prav tako pa sta odstopila tudi njegova avstrijska kolega Gerrit Glomser in Thomas Mühlbacher. Svetovni prvak je postal 23-letni outsider Oscar Freire Gomez (Španija).

Odbojka

Dobljeni so v tem krogu zvezne lige na tujem prepričljivo premagali ekipo iz Hartberga s 3 : 0. Kapetan Martin Micheu je bil kajpada nadvse zadovoljen in napovedal novo zmago na prvi tekmi na domačem terenu v soboto. Zmagala pa je tudi ženska ekipa Doba: brez težav je dobila koroški derbi proti ATSC Celovec s 3 : 0.

Ob 20-letnici SŠK »Obir«: zvezdna vožnja »Skozi tri doline«

Ob praznovanju 20-letnice Slovenskega športnega kluba »Obir« na državni praznik, 26. oktobra 1999, prireja Slovenska športna zveza skupaj s slavljencem zvezdno vožnjo s kolesi pod geslom »Skozi tri doline«. K sodelovanju so vabljeni kolesarji in kolesarke iz vse južne Koroške – od Zahomca do Labota –, z udeležbo pri zvezdni vožnji pa bi aktivno prispevali k uspešni 20-letnici SŠK »Obir« kot tudi k letošnji 50-letnici krovne organizacije slovenskih športnih društev na Koro-

škem. Cilj zvezdne vožnje s kolesi je gostilna Podobnik v Spodnji Beli (približno 1,5 kilometra izven Železne Kaple proti Jezerskemu sedlu), kjer bo tudi jubilejna slovesnost z bogatim programom. Kolesarji naj bi do cilja prispeli do najkasneje 13. ure. Udeležba pri zvezdni vožnji je na lastno odgovornost, SŠK »Obir« in SŠZ pa pričakujeta čim večjo udeležbo. Podrobnejše informacije dobite pri SŠZ v Celovcu.

Telefon 0 46 3/31 85 10 ali 0 67 6/51 730 45!

ŠAH

Šahisti SŠK »Obir« I začeli novo prvenstvo z remijem proti Svečam

Prva ekipa SŠK »Obir« Železna Kapla je v prvem krogu koroškega šahovskega prvenstva 1999/2000 v 1. razredu nastopila proti prvi ekipi Svečebistrica in dosegla neodločen rezultat 4 : 4. Kapelčani žal niso mogli nastopiti v najmočnejši postavi (manjkala sta Christian in Johann Wolte), v moštvo pa se je vrnil Justin Polanšek.

Posamezni rezultati:

Dušan Jokovič (remi), Harald Wolte (1), Justin Polanšek (remi), Wolfgang Moser (remi), Johann Stossier (0), Andreas Karner (0), Jožef Hanscho (remi), Johannes Joschtl (1).

Cilj šahistov SŠK »Obir« je uvrstitev v play-off tekmovanje

za podvig v koroško podligo. Po mnenju sekijskega vodja, ravnatelja Johanna Stossierja, je cilj dosegljiv, saj je moštvo z vrnitvijo Justina Polanška dobilo dragoceno okrepitev in s tem tudi dodatno motivacijo za uspešne nastope v novem prvenstvu. Naslednji nasprotnik Kapelčanov je ekipa Šentvid II (23. oktobra v Železni Kapli).

Druga ekipa SŠK »Obir«, ki nastopa v 4. razredu C, pa je že teden prej slavila maksimalno zmago 4 : 0 proti drugemu moštvo iz Metlove. V istem razredu so šahisti SŠZ/Posojilnica-Bank Borovlje II izgubili proti ekipi Magistrat Celovec II z 0,5 : 3,5.

I. L.

ŠAHOVSKI OREH ŠT. 81

Silvo Kovač

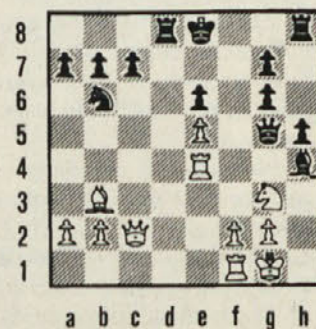
Varga – Hoang Thi (Budimpešta '94)

Osamljenega belega kmeta na polju h4 je vzel črni lovec, ki se je tako oddaljil od svojega kralja, ki je ostal brez rokade sredi šahovnice. In prav to priložnost

je izkoristil beli, ki je na potezi, ter z nekaj potezno kombinacijo prisilil črnega na predajo. Poiščite pot do zmage belega!

Rešitev št. 80

Napad na črnega kralja pričena beli z odlično potezo 1.e6! Odprla se je poševnica črnopoljnemu lovcu in črnemu grozi mat na polju g7. Po izsiljenem 1...Db2: 2.e7+ je črni kralj spet na prepihu. Beli to večje izkoristi 2...Kf7: 3.Dg6+ in črni kralj nima več možnosti obrambe pred matom, ki sledi s potezo 3...Kg8 4.De6: mat!

NOGOMET

SAK je prišel na okus!

Ekipo SAK se je očitno spet navadila na lepo počutje po zmagi, saj je prejšnji petek slavila kar drugo zaporedno zmago po daljši krizni fazi. 1 : 0 na tujem proti Voitsbergu – ta rezultat je hkrati tudi (vsaj začasno) končal razpravo o trenerju Vrabcu.

V prvem polčasu so domačini bili boljši, vendar niso imeli efektivnih možnosti. Po odmoru je SAK startal svoj »motor« in v 68. minuti je Marko Wieser s strelom v vratnico že spravil igralce iz Voitsberga v zadrego. Da pa se je žoga res znašla v nasprotnikovi mreži, za to je poskrbel Muharemovič v 83. minuti.

Nagrada za zmago je sedaj 9. mesto na lestvici, čeprav je naskok z dvema točkama pred zadnjim mestom še relativno majhen. Vodi še vedno Spittal, ki je v tem krogu v vrhunskem

koroškem derbiju proti WAC remiziral z 0 : 0. Pliberk je na predzadnjem mestu, poraz z 1 : 6 proti Bad Bleibergu pa bo boljše čim prej pozabiti.

PODLIGA-VZHOD Vratar bil najboljši Bilčovšan

Igralci Bilčovsa so se po porazu proti ATUS iz Borovlj (1 : 2) lahko zahvalili predvsem svojemu vratarju Schwarzu, da je preprečil višji poraz.

1. RAZRED D Železna Kapla razočarala proti Labotu

To so si Kapelčani zagotovo predstavljali drugače – toda morali so se zadovoljiti z remijem proti zadnjemu na lestvici Labotu (0 : 0). Vodeči Klopinj, ki je hkrati neposredni konkuren-